

sikre vedkommende noget ved Testamente. Derimod kunne de jo opnaa det, naar de kunne sikre vedkommende Barn, at det, naar de gamle en Gang falde fra, kan overtage Ejendommen til en rimelig Pris og mod et passende Vederlag til de andre Arvinger. Man har jo ganske vist for et Par Aar siden udvidet Testationsretten for Husmænd lidt, idet § 22 i Loven om Jordlodder til Landarbejderne netop giver disse Landarbejdere, som faa Hus efter denne Lov, samme Testationsret, som der nu er tillagt Selvejerne, og det ser derfor ud til, at man nu for Tiden ogsaa i dette Ting har Øje for, at denne Testationsret bør udvides til Husmændene. Naar altsaa Gaardmændene have denne Ret, og en Klasse af Husmænd efterhaanden ogsaa vil faa den, forekommer det Forslagsstillerne, at det er uretfærdigt, at den ikke bliver udstrakt til alle Husmænd. Forrige Gang, Forslaget var til Behandling her i Tinget, fremkom der adskillige Betæneligheder med Hensyn til, hvorvidt man ikke skulde have opstillet en fastere Grænse nedad for, hvem der skulde have Testationsret, idet man mente, at Ordet „Husmænd“ ikke var tilstrækkeligt. Vi have jo en Forordning af 27de Maj 1848, som i sin § 12 nærmere forklarer, hvad der forstås ved Husmænd, og er der nogen Tvivl til Stede, kan Spørgsmaalet blive forelagt Amsraadet. Vi have imidlertid ment, at Begrebet „Husmænd“ er temmelig klart, baade i Lovbrug og i almindelig Forstaaelse; det er nemlig de Husmænd, der væsentlig ernære sig ved Landbrug. Der fremkom ogsaa Bemærkninger, om det ikke var nødvendigt, naar ogsaa deres Enker skulde have samme Testationsret, at dette da blev foreslaaet i Loven. Det forekommer mig imidlertid, at naar Husmænd faa tillagt samme Testationsret som Selvejere, saaledes at de ogsaa kunne overlade det til Enkerne, kan det nok komme derind under. Det eneste, jeg synes, der kunde være nogen Tvivl om, var, hvis man vilde fastholde, at de ogsaa skulde have Ret til at faa Konfirmation paa Testamenter for Folk, som ikke ere deres Arvinger, for Eksempel Svigersøn eller Svigerdatter, naar vedkommende Ægtefælle er død. Derom kan der maaske være nogen Tvivl, men jeg tror dog ogsaa, at dette Tilfælde kommer ind derunder. I det mindste har man ikke for 2 Aar siden taget noget Forbehold om dette Punkt vedrørende Testationsretten for Landarbejdere, som faa Jordlodder efter Landarbejderloven. Skulde der imidlertid være et eller andet, som paa noget

Punkt kunde gøre Lovforslaget klarere eller bedre, ere Forslagsstillerne selvfølgelig villige til at gaa med dertil, naar blot Grundprincippet bliver fastholdt. Da Forslaget forrige Gang var til Behandling her i Folketinget, fik det jo en ret velvillig Behandling baade fra Tingets Side og fra den daværende ærede Justitsministers Side, og jeg vil haabe, at det ogsaa denne Gang maa faa en velvillig Behandling fra de to nævnte Sider, saaledes at Husmændene kunne se, at vi ogsaa ønske, at der gives dem noget, og ønske, at de faa samme Ret, som Gaardmændene hidtil have haft. Hermed skal jeg anbefale Lovforslaget til Tingets velvillige Behandling.

Zahle: Jeg skal ikke udtale mig vidtløftigt om det foreliggende Forslag, dels fordi jeg har haft Lejlighed til at gøre nogle Bemærkninger derom, da det i sidste Samling var til 1ste Behandling her i Tinget, og dels af den mere almindelige Grund, at jeg ikke anser det for at være af noget synderligt Værd. For tydelig at forklare Forslagets Indhold maa jeg maaske tillade mig den Bemærkning, at det forholder sig saaledes, at naar en Mand efterlader sig Børn eller andre Livsarvinger, saa have disse Ret til efter hans Død at faa hans Efterladenskaber. De ere Tvangsarvinger; og den, som efterlader sig Tvangsarvinger, kan ikke ved Testamente berøve disse Retten til at faa, hvad han efterlader sig, i alt Fald kun i et meget begrænset Omfang, idet han kan testere $\frac{1}{3}$ enten til en af Arvingerne eller andre. Den særlige Lov, der nu gælder for Gaardmændene, gaar ud paa, at det er en Gaardmand tilladt at gøre sine Børn arveløse, selv i Tilfælde, hvor han efter den almindelige Lovgivnings Regler ikke kan gøre det. Efter de almindelige Regler maa en Tvangsarving have forset sig meget groft mod Arveladeren, hvis han skal kunne gøre ham arveløs, men efter de Regler, der gælde særlig for Gaardmænd, har man aabnet Gaardmanden en Adgang til ganske vilkaarlig at gøre Børnene arveløse, idet en Gaardmand kan tillægge en enkelt Arving Gaarden imod et Vederlag til de andre, som kan være saa ringe, at det bliver ensbetydende med, at de andre Arvinger, selv om de ikke have forset sig, slet ingen Arv faa efter ham. Og som denne Lovbestemmelse, der oprindeligt stammer fra 1769, senere er udvidet, er det endogsaa muligt for en Gaardmand at gøre samtlige sine Børn arveløse, idet han kan tillægge sin Enke Gaarden imod et